

Okolo lesa pole lán,
hoj jede, jede z lesa pán,
na bílém bujném jede koni,
cinkavě podkovičky zvoní,
jede sám a sám.

A před chalupou s koně hop
a na chalupu: klop, klop, klop!
„Hola hej ! otevřte mi dvěře,
zbloudil já při lovení zvěře,
dejte vody pít!“

Vyšla dívčina jako květ,
neviděl také krásy svět;
přinesla vody ze studnice,
stydlivě sedla u přeslice,
předla, předla len.

Pán stojí, nevěda, co chtěl,
své velké žízně zapomněl;
diví se tenké, rovné niti,
nemůže očí odvrátiti
z pěkné přadleny.

„Svobodna-li jest ruka tvá,
ty musíš býti žena má!“

dívčinu k boku svému vine -

„Ach pane, nemám vůle jiné,
než jak máti chce.“

„A kde je, děvče, máti tvá?

Nikohoť nevidím tu já.“ -

„Ach pane, má nevlastní máti
zejtra se s dcerou domů vrátí,
vyšly do města.“

II

Okolo lesa pole lán,
hoj jede, jede zase pán;
na vraném bujném jede koni,
vesele podkovičky zvoní,
přímo k chaloupce.

A před chalupou s koně hop
a na chalupu: klop, klop, klop!
„Hola! otevřte, milí lidi,
ať oči moje brzo vidí
potěšení mé!“

Vyšla babice, kůže a kost:

„Hoj, co nám nese vzácný host?“

„Nesu ti, nesu v domě změnu,
chci tvoji dceru za svou ženu,
tu tvou nevlastní.“

„Hoho, panáčku, div a div,
kdo by pomyslíl jaktěživ?

Pěkně vás vítám, vzácný hoste
však ani nevím, pane, kdo račte?
Jak jste přišel k nám?“

„Jsem této země král a pán,
náhodou včera zavolán: dám
tobě stříbro, dám ti drahokamy,
dej ty mně svoji dceru za ně,
pěknou přadlenou.“

„Ach pane králi, div a div,
kdo by se nadál jaktěživ?

Vždyť nejsme hodny, pane králi,
kež bychom záslužněji stály v
milosti vaší!

Ale však radu, radu mám:
za cizí - dceru vlastní dám;
jeť podobna té druhé právě
jak oko oku v jedné hlavě -
její nit - hedbáv!“

„Špatná je, babo, rada babská,
vykonej, co poručím já:
zejtra, až den se ráno zjasní,
provodíš dceru svou nevlastní
před královský hrad!“

III

„Vstávej, dceruško, již je čas,
pan král již čeká, bude kvas;
však jsem já vůbec netušila -
nu bodejž dobře pořídila
v královském hradě!“

„Stroj se, sestřičko moje, stroj,
v královském hradě bude hoj;
vysoko jsi se podívala,
nízko mne, hleďte, položila -
nu jen zdráva buď!“

„Pojď již, Dorničko naše, pojď,
aby se nehněval tvůj choť;
až budeš v lese na rozhraní,
na domov nevzpomeneš ani -
pojď jen honem, pojď!“

„Matko, matičko, řekněte
nač s sebou ten nůž berete?“ -

„Nůž bude dobrý - někde v chladu
vypíchnem oči zlému hadu -
pojď jen honem, pojď!“

„Sestro, sestřičko, řekněte,
nač tu sekeru nesete?“

„Sekera dobrá - někde v keři
useknem hnáty líté zvěři -
pojď jen honem, pojď!“

A když již přišly v chlad a keř:
„Hoj, ty jsi ten had, tys ta zvěř!“

Hory a doly zaplakaly,
kterak dvě ženy nakládaly
s pannou ubohou!

„Nyní se s panem králem těš,
těš se s ním, kterakkoli chceš:
objímej jeho svěží tělo,
pohlížej na to jasné čelo,
pěkná přadleno!“

„Mamičko, kterak udělám,
kam oči a ty hnáty dám?“ -

„Nenechávej jich podle těla,
ať někdo jich zas nepřidělá -
radš je s sebou vem.“

A když již zašly za tu chvoj:

„Nic ty se, dcero má, neboj,
však jsi podobna té tam právě
jak oko oku v jedné hlavě -
neboj ty se nic!“

A když již byly hradu blíž,
pan král vyhlíží z okna již;
vychází s pány svými v cestu,
přivítá matku i nevěstu, zrady
netuše.

I byla svatba - zralý hřích,
panna nevěsta samý smích;
i byly hody, radování,
plesy a hudby bez ustání
do sedmého dne.

A když zasněžil osmý den,
král musí jíti s vojsky ven:
„Měj se tu dobře, paní moje,
já jedu do krutého boje,
na nepřítele.“

Navrátím-li se z bitvy zpět,
omladne naší lásky květ!
Zatím na věrnou mou památku
hleď sobě pilně kolovrátku,
pilně doma před!“

IV

V hluboké pusté křovině
jak se tam vedlo dívčině?
Šest otevřených proudů bylo,
z nich se jí živobyť lilo
na zelený mech.

Vzešlo jí náhle štěstí moc,
nynčko jí hrozí smrti noc:
tělo již chladne, krev se sedá -
běda té době, běda, běda,
když ji spatřil král!

A tu se z lesních kdesi skal
stařeček nevidaný stál:
šedivé vousy po kolena -
to tělo vloživ na ramena
v jeskyni je nes.

„Vstaň, mé pachole, běž, je chvat,
vezmi ten zlatý kolovrat:
v královském hradě jej prodávej,
za nic jiného však nedávej
nežli za nohy.“ -

Pachole v bráně sedělo,
zlatý kolovrat drželo.

Královna z okna vyhlížela:
„Kéž bych ten kolovrátek měla
z ryzího zlata!“

„Jděte se, matko, pozeptat,
zač je ten zlatý kolovrat?“

„Kupte, paničko, drahý není,
můj otec příliš nevycení:
za dvě nohy jest.“

„Za nohy? Ajaj, divná věc!

Ale já chci jej míti přec:
skočte, mamičko, do komory,
jsou tam ty nohy naší Dory,
hodte mu je zaň.“

Pachole nohy přijalo,
do lesa zpátky spěchalo. -

„Podej mi, chlapče, živé vody,
necht' bude tělo beze škody,
jako bývalo.“

A ránu k ráně přiložil,
a v nohou oheň zas ožil,
a v jeden celek bylo tělo,
bodejť by vždycky bylo celo, bez
porušení.